

Švarcová, Iva. 2023. *Vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky – jejich činnost a efektivita*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, Katedra politologie. Bakalářská práce. 98 s.

Posudek oponentky práce

Tématem bakalářské práce Ivy Švarcové jsou vyšetřovací komise zřizované dolní komorou českého parlamentu se zaměřením na jejich činnost a efektivitu. Téma je pro závěrečnou práci v bakalářském studiu politologie adekvátní, navíc je tato problematika poměrně málo zpracovaná a nabízí autorce potenciál přijít s novými zjištěními.

V práci jsou formulovány dvě výzkumné otázky: „*Jsou vyšetřovací komise v České republice efektivním nástrojem parlamentní kontroly? Jsou vyšetřovací komise PS PČR kontrolním nástrojem celé Sněmovny, nebo spíše opozice, která jich využívá jak ke kontrole vlády, tak k získání politických bodů pro příští volby?*“ (s. 1–2). U druhé výzkumné otázky je poněkud nadbytečná její závěrečná část, protože autorka v práci nezkoumá, jaká byla motivace opozičních stran využívat parlamentní komise, jinak však lze výzkumné otázky považovat za nosné. Autorka v práci nedefinovala a nezdůvodnila časový rámec, ale z práce vyplývá, že se zabývá obdobím od roku 1992 do roku 2021.

Autorka v práci postupuje logicky – nejprve zařadila teoretickou (a také kontextuální) část, v níž uvádí obecné informace k parlamentům a jejich funkcím, k českému parlamentu a také k vyšetřovacím komisím jak v mezinárodním (zejm. evropském) kontextu, tak z hlediska jejich zakotvení v ČR. Následuje metodologie, v níž autorka vysvětluje, jak bude postupovat, poté přichází stěžejní část práce, která se podrobně zabývá parlamentními vyšetřovacími komisemi v ČR. Nejprve popisuje všechny ustavené komise s ohledem na hlasování o vzniku komise, volbu předsedy a členů komise, výstupy činnosti komise (tj. průběžné a závěrečné zprávy), doporučené následné kroky. Autorka si stanovila pět ukazatelů pro hodnocení efektivity komisí: doba působení vyšetřovací komise, doba, za kterou byli zvoleni její členové, doba, za kterou byl zvolen předseda, úspěšnost v předložení závěrečných zpráv a konsekvence vyplynoucí ze závěrečné zprávy komise. Následně autorka analyzovala klíčové údaje, shrnula svá zjištění a zodpověděla výzkumné otázky, navrhla i některé změny pro zvýšení efektivity komisí.

V bakalářské práci je jednoznačně patrné, že autorka věnovala značné úsilí posbírání informací o všech vyšetřovacích komisích a odvedla v tomto pečlivou práci, příslušná popisná část představující komise je však dost rozsáhlá a některé informace nejsou pro dosažení cílů zřejmě zcela nezbytné (např. jmenné složení komisí autorka mohla vynechat, uvést v poznámkovém aparátu či v příloze). Naopak nijak slovně nekomentovala podíl poslanců vládních a opozičních stran na konkrétních hlasováních, uvedla jen tabulky s čísly, ačkoli se k tomu vztahuje jedna její výzkumná otázka.

Z hlediska hodnocení efektivity komisí autorka směřuje dvě analytické roviny – tzn. to, zda dolní komora efektivně nakládá s tímto nástrojem, a to, zda samotné komise fungují efektivně. Při hodnocení efektivity navíc autorka vychází z doby působení vyšetřovací komise v počtu dnů, ale nijak se nevypořádala s tím, že jednotlivé komise měly obsahově rozdílná témata, tudíž se liší náročnost jejich úkolu, což patrně má vliv na to, jak dlouho fungovaly.

Seznam použitých zdrojů je dostatečný, odkazy na zdroje jsou sice průběžně uváděny, ale v některých pasážích chybí – např. chybí konkrétní odkazy na zdroje čísel v tabulkách uvádějících výsledky jednotlivých hlasování. V úvodu (ani jinde v textu) práce nezhodnocuje dosavadní stav výzkumu, což by pomohlo vysvětlit záměr autorčiny práce v kontextu odborné literatury a současného stavu poznání.

Z formálního hlediska bych zdůraznila, že práce výrazně překračuje doporučený rozsah, aniž by to téma nutně vyžadovalo. Dále bych zmínila poněkud nepřehlednou strukturu textu – autorka nečísluje kapitoly ani podkapitoly, mezi jednotlivými podkapitolami/částmi často nevynechá řádky, což činí orientaci v textu trochu složitější. Práce vůbec nevede poznámkový aparát, chybí seznam zkratk. Jazykové podání by také mělo prostor pro zlepšení – vyskytují se různé nedostatky (nevhodné výrazy na koncích řádků, záměny spojovníků a pomlček, chyby v interpunkci, nesprávné psaní velkých písmen, chyby ve shodě podmětu s přísudkem apod.). Stylisticky se práce v některých částech odklání od psaní akademických textů (např. osobní formulace typu „překvapující pro mě bylo“, s. 91, „upřímně myslím, že ano“, s. 92, aj.).

Přestože jsem ve svém posudku uvedla k předložené bakalářské práci několik připomínek, jsem přesvědčena o tom, že celkově naplňuje bez závažnějších problémů požadavky, které jsou na tento typ textů kladené. Autorka sesbírala velké množství informací a dat, které samostatně zpracovala a vyhodnotila, prokázala dobrou orientaci ve zvoleném tématu i výzkumných postupech.

Práci k obhajobě **doporučuji**.

Hradec Králové 14. srpna 2023

Mgr. Pavla Dočekalová, Ph.D., KPOL FF UHK